

«**Σ**ήμερα μαύρος ούρανός, σήμερα μαύρη μέρα / σήμερα όλοι θλίβονται και τά βοννά λυπόνται...». Οί πρώτοι στίχοι ενός θρήνου, τόν όποϊον ψάλλουν (σήμερα πάει κι αυτό νά εκλείψει) τά παιδιά στό Ληξούρι τή Μεγάλη Πέμπτη. Από πόρτα σέ πόρτα: γιά ένα μικρό φιλοδώρημα. Καρφώθηκαν στό μυαλό μου άμετακίνητοι: τή νύχτα τής περασμένης Κυριακής πρós τή Δευτέρα. Νά κλαίς. Πά τόν ξεπεσμό ενός λαού, πού κάποτε... Πρίν από έξήντα όκτώ χρόνια τέτοιες μέρες -πολλοί ζούν άκόμα και τά θυμούνται- οί νέοι τής Ελλάδος, πάμφτωχοι εκείνον τόν καιρό, έβράδιζαν τραγουδώντας πρós τήν υπέρτατη θυσία. Πά τήν έλευθερία και τήν άξιοπρέπεια. Σήμερα οί νέοι, οί πολλοί, κενό από ό,τιδήποτε, επαναστατούν χωρίς αίτια. Η Αθήνα πόλη άνοχύρωτη.

Κι άς αναφέρονται ως αίτιες ή άβεβαιότητα γιά τό μέλλον, οί δυσκολίες άνευρέσεως έργασίας, οί οικονομικές και κοινωνικές άνισότητες κ.ο.κ. Τά παιδιά τών 12-16 χρόνων, πού ήταν ή πλειονότητα τών συμμετεχόντων στην άναμυμπούλα, τά άπασχολούσε σάν κύριο πρόβλημα άν θά εύρουν δουλειά: ύστερα από μία δεκαετία ή δεκαπέντε χρόνια; Αφού θά έχουν τελειώσει τίς πανεπιστημιακές τους σπουδές. Όλοι θέλουν νά σπουδάσουν. Καί καλά κάνουν. Οί περισσότεροι όμως δέν βιάζονται. Σάν παρατραβηγμένο μου φαίνεται. Σκεφτείτε έμάς στίς ηλικίες αυτές: υπό άσύγκριτα πιο δύσκολες συνθήκες. Μία πρόχειρη σύγκριση τών οικονομικών μεγεθών. Κατά κεφαλήν ΑΕΠ: Τό 1965 δολάρια ΗΠΑ 772. Τό 1980 5.030. Τό 1988 6.459. (πηγή: Πάνου Καζάκου, Άνάμεσα σέ Κράτος και Άγορά, 2001). Τώρα (2007) σύμφωνα μέ στοιχεία τής Παγκόσμιας Τράπεζας (World Bank) ή Ελλάς κατατάσσεται στην 27η θέση παγκοσμίως ως πρós τό κατά κεφαλήν ΑΕΠ (σέ ίσοτιμία άγοραστικής δυνάμεως) μέ 33.074 δολάρια. Συγκρινόμενα μέ 33.414 τής Γαλλίας, 33.154 τής Γερμανίας, 29.934 τής Ιταλίας. Προσθέσετε ένα 25% παραοικονομία (οί άλλοι έχουν πολύ μικρότερη) και έχουμε ό καθένας μας και ή καθεμία μας 41.000 δολάρια έτησίως. Από άριθμούς τριψήφιους, σέ τετραψήφιους, σέ πενταψήφιους. Σέ σαράντα χρόνια. Καθόλου άσχημα.

Όσο γιά τήν οικονομική άνισότητα. Βάση ή GINI Coefficient τών Ηνωμένων Έθνών (δσο μικρότερος ό δείκτης από 0 έως 100 τόσο καλύτερα: μηδέν ή άπόλυτη ίσότητα: ένατό όλος ό πλούτος σέ έναν). Έχουμε: Ελλάς 34,3. Έλβετία 33,7. Γαλλία 32,7. Και οί σοσιαλιστικές Ισπανία 34,7 και Μεγάλη Βρετανία 36. Αύτά ούτε κουνουλοφόρους δικαιολογούν, ούτε τίς κραυγές τών κομμιάτων τής άντιπολιτευσεως γιά φτώχεια και κακομοιριά. Άπαντούν -θά έλεγα πειστικά- στή θεωρία περί κοινωνικής και οικονομικής άδικίας. Είμαστε, με οικονομικά κριτήρια Εύρωπαιοι στό μυαλό Άνα-

Έπαναστάτες χωρίς αίτια

του Νικ. Α. Γ. Λιναρδάτου

τολίτες. Κοινωνικά προβλήματα και άρρώστιες του πλούτου: έμεις επμενουμε νά τά άντιμετωπίζουμε σάν νά ήταν τής φτώχειας.

Άλλη αίτια πού προβάλλεται είναι ή βία τής καταστολής: τά ΜΑΤ νά διαλυθούν. Όταν άτιμωρητί καθημερινώς καταλύεται ό ρυθμός τής ζωής τής πρωτεύουσας του έλληνικού κράτους. Όταν άναίτια καταστρέφεται ιδιωτική και δημόσια περιουσία: χωρίς καμμία γιά τούς δράστες δυσμενή συνέπεια. Όταν καταλαμβάνονται σχολεία και δημόσια κτίρια. Όταν οί φοιτητές χτίζουν τούς καθηγητές τους. Τό κακόφημο πανεπιστημιακό άσυλο: βάση πάσης παρανομίας. Κοινοβουλευτικά κόμματα νά κηρύσσουν τήν άνυπακοή και νά ένθαρρύνουν τίς πράξεις βίας του όχλου. Όταν τό κοινοβούλιο έχει μετατραπεί σέ κακότεχνη βιομηχανία δυσφημίσεως και συκοφαντίας (στύλ Καρχιμάκη).

Κάπου άλλου θά πρέπει νά αναζητηθούν οί αίτιες. Θά έλεγα -ή κατάσταση δέν επιτρέπει υπερβολικές ευγένειες και περιστροφές- ή λεγόμενη ελληνική κοινωνία είναι μέν ελληνική, δέν είναι όμως κοινωνία. «Γενικώς ως κοινωνίες όρίζονται σύνολα ανθρώπων μέ σχέσεις άλληλεπίδρασης και άλληλεξάρτησης, πού διέπονται από πρακτικούς κανόνες, συμβάσεις ή νόμους» (Θ. Πελεγρίνη, Λεξικό τής Φιλοσοφίας). Τίποτα άπ' αυτά δέν χαρακτηρίζει τή συμβίωση τών Έλλήνων. Τό κάθε άτομο προσπαθεί νά βγάλει τό μάτι του άλλου: νά εύρει τρόπους νά τό ληστέψει. Η κάθε ομάδα πολιτών υπερασπίζεται μέ νύχια και μέ δόντια τά προνόμια, τά όποια έχει κατά καιρούς έξασφαλίσει μέ άσφαλώς άδικους (εις βάρος άλλων) τρόπους. Έτσι έχουμε κλειστά επαγγέλματα ή οικονομικές δραστηριότητες, στά όποια άπαγορεύεται ή είσοδος: άσχετως ίκανοτήτων τών ενδιαφερομένων ή κοινωνικών άναγκών. Οί εργαζόμενοι σέ μία επιχείρηση, από τήν όποια έξασφαλίζουν τή διαβίωση τους (και μάλιστα άνετη, όπως π.χ. οί τραπεζικοί), μισούν βαθύτατα τήν εργοδοσία: σάν νά επρόκειτο περί επικίνδυνου έχθρου.

Κανόνες, συμβάσεις ή νόμοι. Είναι σάν νά μήν

υπάρχουν. Κανείς δέν τούς σέβεται. Συνεχής προσπάθεια όλων πώς θά εύρουν τρόπους και δρόμους νά τούς παρακάμψουν. Πρυτάνεις πανεπιστημίων μας, κορυφές δηλαδή τής πνευματικής και κοινωνικής ζωής τής χώρας, δηλώνουν, σάν νά επρόκειτο γιά τό ευτελέστερο τών πραγμάτων, ότι δέν θά εφαρμόσουν νόμο, τόν όποιο μόλις έψήφισε τό άρμόδιο θεσμικό όργανο: ή Βουλή τών Έλλήνων. Η διοικούσα επιτροπή τής ΠΟΣΔΕΠ-ΑΕΙ στή συνεδρίασή της τήν 29 Νοεμβρίου «επαναλαμβάνει τή θέση της, ότι ή ένσωμάτωση τής όδηγίας αυτής [ή ψήφισή του νόμου γιά τά "κολλέγια" και ή άπόφαση του εύρωδικαστηρίου] στό δικαιο τής χώρας μας και ή εφαρμογή της αποτελούν αίτια πολέμου και προειδοποιεί τήν κυβέρνηση ότι κ.λ.π.». Πόλεμος λοιπόν. Όλων έναντίον όλων. Πά νά μήν αλλάξει τίποτα. Νά μείνουμε άμετακίνητοι. Νά ζούμε ό ένας εις βάρος τών άλλων. Μέ τή στήριξη τών «προοδευτικών» κομμάτων: του ΣΥΡΙΖΑ: του ΠΑΣΟΚ: του ΚΚΕ (πιο συγκρατημένου).

Η Διδασκαλική Όμοσπονδία Ελλάδας. (Μέ διεφθαρμένο τό γλωσσικό της αίσθημα. Η τής Ελλάδας ή Ελλάδος). Σέ ανακοίνωση τής 9ης του μηνός: «...και θά μας βρουν άπέναντί τους, μαζί μέ όλους τούς εργαζόμενους (sic) στον άγώνα έναντια στην πολιτική τής λιτότητας και του άυταρχισμού». Μαξιστές, άριστορόφρονες, άναρχικοί. Σέ αυτούς έχει εμπιστευθεί τήν εκπαίδευση τών Έλληνοπαιδών τό κράτος. Νά τούς μνήσουν στον τρόπο λειτουργίας μιας άστικής κοινωνίας (τήν όποια οί ίδιοι μισούν): όπως ύποτίθεται ότι είναι ή ελληνική. Μέσα στην όποια θά ζήσουν. Νά τούς προετοιμάσουν διανοητικά και ψυχικά νά δράσουν μέσα σέ μία έλεύθερη και δημοκρατική κοινότητα. Νά μπορέσουν νά αξιοποιήσουν τίς δυνατότητες πού τούς προσφέρει ή κοινότητα. Νά συνεισφέρουν στην ευημερία αυτής τής κοινότητας. Τούς είδαμε πώς συμπεριφέρθηκαν αυτές τίς ημέρες: όχι όλοι: όχι όμως και λίγοι. Πρώτα μαθήματα οί καταλήψεις τών σχολειών τους. Έξ άπαλών όνύχων. Άν έτσι εκφράζεται ή θλίψη...

Πώς όμως καταλήξαμε εκεί; Θά έλεγα πώς ως άφετηρία θά πρέπει νά θεωρηθεί ή άπότομη άνοδος στην έξουσία τή δεκαετία του 1980 τών άριστερών, οί όποιοι είχαν άγνοηθεί ή κυνηγηθεί κατά τά προηγούμενα χρόνια. Τών ήττημένων του εμφύλιου πολέμου: από τό 1943. Ό Μάρκος Βαφειάδης στή Βουλή: μέ τό ΠΑΣΟΚ. Οί έχθροι πού εκυρίεψαν τό κάστρο. Η διάλυση κάθε πιθανού έμποδίου. Η διάλυση, διά τής συγχωνεύσεως μέ τήν Άστυνομία Πόλεων, τής Χωροφυλακής: γιατί έθεωρείτο δεξιά. Άπό τότε δέν υπάρχει δύναμη τήρησης τής τάξεως. Κοροϊδευόμαστε άν πιστεύουμε ότι έχουμε άστυνομία. Δέν είναι τυχαίο ότι έβαφτίστηκε ΕΛ.ΑΣ. Πά νά θυμίζει τόν ΕΛΑΣ τής Κατοχής. Πά παραπλάνηση τών άριστερών, στους όποιους όφειλόταν ή πλειοψηφία του «κινήματος». Και γιά νά πραγματοποιήσει παλιές ιδέες του ό πρωθυπουργός Άνδρέας Παπανδρέου: «Η κυβέρνηση πρέπει νά κατακτηθεί από άνθρωπους πού άμύνονται και διαθέτουν τά μέσα βίας... Πρέπει νά συγκροτήσουμε άμέσως ομάδες κρούσεως...» (συνέντευξη στον Nouvel Observateur, 01.04.1974).

Αυτά γιά τό παρελθόν. Τί γίνεται τώρα: τό μεγάλο πρόβλημα. Η κατάληξη τής πρωτοβουλίας του πρωθυπουργού (καθυστερημένης έστω) υπήρξε άδοξη. Ό άρχηγός τής άξιοματικής άντιπολιτευσεως: «Και είπα σήμερα στον κ. Καραμανλή ότι ή κοινωνία μας, οί πολίτες τής χώρας βιώνουν πολλαπλή κρίση... Και ή κυβέρνηση άδυνατεί νά άντιμετωπίσει αυτή τήν κρίση» (Στήν κοινοβουλευτική του ομάδα). Τραγικό: τελείως έξω από τό πνεύμα μιας δημοκρατίας. Νά φύγει ή νόμιμη γιά τρία άκόμη χρόνια κυβέρνηση. Σέ μία τόσο βαθειά κρίση (οί σοσιαλιστικές κυβερνήσεις Ισπανίας -Θαπατέρο- και Μ. Βρετανίας -Μπράουν- άντιμετωπίζουν τά μεγαλύτερα προβλήματα) χρειάζεται όμόνοια και συνεννόηση τών πολιτικών δυνάμεων. Θυμηθείτε τόν McCain: «Είναι ό πρόεδρος μου...».

Ό δικός μας θέλει νά γίνει πρωθυπουργός. «Πιστεύω ότι πράγματι υπάρχουν στό ΠΑΣΟΚ έξουσιομανείς και διψασμένοι γιά τήν έξουσία»: Ευάγγελος Βενιζέλος έφα. Τό ψυχολογικό του πρόβλημα. Του ένεφύσησε ή μαμά του νά φανεί άνώτερος του μπαμπά του. Πά νά γραφτούμε, λέω, στό βιβλίο Guinness. Η μόνη χώρα, στην όποια υπάρχει κληρονομική πρωθυπουργική δυναστεία. Τρεις γενεές πρωθυπουργών. Έστω κακών: κάκιστων. Κι άς πάει και τό παλιάμπλο. Διαβάζω πώς ό Kim Jong-il, ό ήγέτης τής Λαϊκής Δημοκρατίας τής [βόρειας] Κορέας προαλείφει γιά διάδοχο του έναν από τούς τρεις γιούς του. Όμοιότητες. Ένδιαφέρων άγώνας δρόμου. Ποιός τής τρίτης γενιάς θά φτάσει πρώτος. Βίοι παράλληλοι.